

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247585

ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในทรรศนะ
ของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

คุณากร สีสด

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2554

60023:256

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247585

ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในทรรศนะ
ของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

คุณากร สีสด

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

สำนักบริหารและพัฒนานิเทศ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อเรื่อง

ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในทรรณะ
ของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

โดย

คุณากร สีสด

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวันทน ชัยญาณะ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 15 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2564

ชื่อเรื่อง	ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในทระณะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม
ชื่อผู้เขียน	นางสาวคุณากร สีสด
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิตศาสตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา

บทคัดย่อ

247585

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมหาวิทยาลัย 2) เปรียบเทียบภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยพายัพ และ 3) สื่อที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 119 คน โดยใช้แบบสอบถามและจากกลุ่มตัวอย่างครูแนะแนวและผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มละ 4 คน โดยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.8 เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 17-18 ปี ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่แผนการเรียนวิทย์ เกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.50 มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ที่นักเรียนอยากเข้าศึกษาต่อมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รองลงมาคือมหาวิทยาลัยแม่โจ้และมหาวิทยาลัยพายัพ นักเรียนแผนการเรียนวิทย์สนใจที่จะเลือกเรียนต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นอันดับ 1 ส่วนนักเรียนแผนการเรียนศิลป์สนใจที่จะเลือกเรียนต่อ คณะมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ เป็นอันดับ 1

สื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารของมหาวิทยาลัยมากที่สุด ได้แก่ เพื่อน ครูแนะแนว และเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เนื้อหาที่เปิดรับมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตรที่เปิดสอน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาและสถานที่ตั้งของสถาบัน วิธีการนำเสนอของสื่อที่เปิดรับ ได้แก่ ข่าวสารทั่วไปเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย การเปรียบเทียบข้อดี ข้อด้อย และการเยี่ยมชมมหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของทั้ง 3 มหาวิทยาลัยในด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา คุณภาพบัณฑิต การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภาพรวม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มหาวิทยาลัยแม่โจ้มีภาพลักษณ์อยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยการวิจัยและนวัตกรรมเป็นด้านที่มีภาพลักษณ์ดีที่สุด ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมากยกเว้นด้านการบริการวิชาการที่อยู่ในระดับดี ด้านที่มีภาพลักษณ์ดีที่สุดคือ

ด้านภาพรวม มหาวิทยาลัยพายัพมีภาพลักษณ์ในระดับดีทุกด้าน โดยด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษามีภาพลักษณ์ดีที่สุด

ภาพลักษณ์ย่อย 5 อันดับแรกของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีภาพลักษณ์ในระดับดีมาก ได้แก่ มีความโดดเด่นด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น และการให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนในท้องถิ่น และภาพลักษณ์ในระดับดี ได้แก่ การมีวัฒนธรรมองค์กร ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และมีผลงานวิจัยที่เพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุในท้องถิ่น

สื่อที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้มากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ เว็บไซต์ การจัดนิทรรศการ ร่มพี่ และครูแนะแนว เนื้อหาของสื่อที่มีผลต่อภาพลักษณ์ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับ วัฒนธรรมองค์กร การให้บริการแก่สังคมและผลงานของนักศึกษาและอาจารย์ วิธีการนำเสนอที่มีผลต่อภาพลักษณ์ ได้แก่ การสาธิต การใช้ผู้นำเสนอและการนำเสนอเรื่องราวของมหาวิทยาลัยในอดีต

Title	Image of Maejo University as Perceived by People in Chiang Mai Province
Author	Miss Kunakorn Seesoad
Degree of	Master of Arts in Communications
Advisory Committee Chairperson	Dr. Udomluck Thampanya

ABSTRACT

247585

The objectives of this study were to: 1) explore Maejo University news perception of Chiang Mai people; 2) compare images of Maejo University, Chiang Mai University, and Payap University; and 3) explore media having an effect on images of Maejo University. A set of questionnaire was used for data collection administered with 119 sixth year secondary school students in Chiang Mai. Interviews were conducted with 4 guidance teachers and 4 students' guardians.

Results of the study revealed that more than one-half of the informants (53.8%) were female and 17 -18 years old. Most of the informants were 2.51-3.50. It was found that the informants wanted to pursue their study at Chiang Mai University, Maejo University, and Payap University, respectively. Those who were Mathematics-Science program students wanted to take engineering courses as the priority where as Arts program students wanted to take humanities social science courses. The top three media which the informants perceived about Maejo University news were friends, guidance teachers, and the university website, respectively. The contents that they perceived were curricular programs, educational expenses, location of Maejo University, convenience in transportation, academic services for societies and communities, research papers and innovations, respectively. The presentation methods of the media about the three universities were: general news about the universities; comparison of the advantage and disadvantage points; and university visiting.

With regards to images of the three universities, as a whole, it was found that Maejo University and Payap University had good images whereas Chiang Mai University had very good images. The good images of Maejo University had been found as follows: research papers, arts and culture promotion, the whole images, curricular program and educational

management, academic services, and quality of Maejo University graduates, respectively. The very good images of Chiang Mai University were found as follows: the whole images arts and culture promotion, quality of Chiang Mai University graduates, research papers, curricular programs and educational management, and a good image in academic services, respectively. The good images of Payap University were found as follows: curricular programs and educational management, the whole images, arts and culture promotion, research papers, quality of Payap University graduates, and academic services, respectively.

The following were sub-very good images of Maejo University: Prominent local culture and tradition promotion, provision of educational opportunities for local people. This was followed by sub-good images: organizational culture, e.g. initiation ceremony and application of research to problem solving and local material value adding, respectively.

Top five of media having an effect on the image of Maejo University were website, exhibition, senior students, guidance teachers, and the university journal. Top five contents of the media having an effect on the images of Maejo University were: organizational culture, social services, working performance of students and teachers, academic activity announcement, and dissemination of research papers and agricultural innovation, respectively. The presentation methods having an effect of the image of Maejo University were: demonstration (e.g. agricultural learning), presenter (various fields of specialists), and presentation of Maejo University historical background.

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาของ อาจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษาได้เสียสละเวลา ในการให้ คำแนะนำ คำปรึกษา และข้อคิดเห็น รวมทั้งตรวจแก้ไข ดูแลการทำวิจัยมาตลอด ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการควบคุมการทำปัญหาพิเศษ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวันทน ษัยญาณะ ที่เสียสละเวลา ให้แนวคิด ให้คำปรึกษาและช่วยตรวจแก้ไขในส่วนที่บกพร่องต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นเป็น รูปเล่มที่สมบูรณ์รวมถึงให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำปัญหาพิเศษนี้

ขอขอบพระคุณโรงเรียนรังษีวิทยา โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ โรงเรียนวชิรวิทย์ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย รวมถึงครูแนะแนว ผู้ปกครองของทั้ง 4 โรงเรียน ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ความสำเร็จจะไม่เกิดขึ้นได้ ถ้าขาดบุคคล ที่ให้ทั้งชีวิต ให้ปัญญา และ กำลังใจ มาโดยตลอดการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ต่อ คุณแม่บุญเอื้อ สีสด แม่ผู้ประเสริฐ คุณวาสนา ป้องพาล ป้าผู้เปรียบเสมือนแม่คนที่สอง ที่คอยถามไถ่เรื่องการ เรียนและ ให้กำลังใจในยามที่ท้อแท้ คุณเพชรประกายแก้ว ดวงหฤทัยทิพย์ ผู้ให้คำปรึกษา ความกระตือรือร้นในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ นิเทศศาสตร์ รุ่น 10 ทุกคน สำหรับ กำลังใจและน้ำใจที่มีให้กัน คอยกระตุ้น เตือนสติมาโดยตลอด จนสามารถฝ่าฟันอุปสรรค ครั้งนี้มาได้

คุณากร สีสด

สิงหาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์	10
แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร	25
แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ	31
แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์เทคนิคการนำเสนอ	39
แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้และการประเมินภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
ภาคสรุป	48
กรอบแนวคิดในการวิจัย	50
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	51
สถานที่ดำเนินการวิจัย	51
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การทดสอบเครื่องมือ	63
การรวบรวมข้อมูล	63

	หน้า
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	67
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	67
ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารของมหาวิทยาลัย	80
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นทางด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ	93
ตอนที่ 4 สื่อที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้	122
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้	130
ผลการศึกษาการสัมภาษณ์ครูแนะแนว	132
ผลการศึกษาการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	135
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	137
ความสำคัญของปัญหา	137
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	137
วิธีดำเนินการวิจัย	138
สรุปผลการวิจัย	138
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	142
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	144
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวแปร	145
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องที่ควรทำวิจัย	145
บรรณานุกรม	147
ภาคผนวก	151
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	153
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	164

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 อำเภอเมืองเชียงใหม่	52
2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 อำเภอฝาง	53
3 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	54
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากแต่ละ โรงเรียน	55
5 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละ โรงเรียน	58
6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	74
7 สื่อที่เปิดรับ 10 อันดับแรกเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยพายัพ	81
8 สื่อที่เปิดรับเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้มากที่สุดเรียงตามลำดับ	83
9 สื่อที่เปิดรับเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มากที่สุดเรียงตามลำดับ	85
10 สื่อที่เปิดรับเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยพายัพมากที่สุดเรียงตามลำดับ	86
11 เนื้อหาของสื่อที่นักเรียนเปิดรับจำแนกเป็นนักเรียนในเมือง นักเรียนนอกเมืองและนักเรียนทั้งหมด	89
12 วิธีการนำเสนอของสื่อที่นักเรียนเปิดรับจำแนกเป็นนักเรียนในเมือง นักเรียนนอกเมืองและนักเรียนทั้งหมด	90
13 ค่าเฉลี่ย และระดับภาพลักษณ์ในภาพรวมของแต่ละด้าน	95
14 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์โดยรวมโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	95
15 เปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านงานวิจัยและนวัตกรรมโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	97
16 เปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	99
17 เปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	101

ตาราง	หน้า
18 เปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านการบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	103
19 เปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านคุณภาพบัณฑิตโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	105
20 เปรียบเทียบภาพลักษณ์ในภาพรวมโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	106
21 ค่าเฉลี่ย และระดับภาพลักษณ์เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ โดยภาพรวม	107
22 ภาพลักษณ์รวมทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยพายัพ	111
23 ภาพลักษณ์ 5 อันดับแรกของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยพายัพ	117
24 ภาพลักษณ์ 5 อันดับสุดท้ายของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยพายัพ	118
25 ลำดับของสื่อที่มีผลต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำแนกตามทัศนระของนักเรียนในเมือง นักเรียน นอกเมืองและนักเรียนทั้งหมด	124
26 เนื้อหาของสื่อที่มีผลต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำแนกตามทัศนระของนักเรียนในเมือง นักเรียน นอกเมืองและนักเรียนทั้งหมด	127
27 วิธีการนำเสนอของสื่อที่มีผลต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำแนกตามทัศนระของนักเรียนในเมือง นักเรียน นอกเมืองและนักเรียนทั้งหมด	128
28 ผลการศึกษาการสัมภาษณ์ครูแนะแนว โรงเรียนรังษีวิทยา โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ โรงเรียนนวมวิทย์ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	132
29 ผลการศึกษาการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โรงเรียนรังษีวิทยา โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ โรงเรียนนวมวิทย์ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	135

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงลักษณะของภาพลักษณ์	13
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	50
3 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	57